

การขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน
จากปัญหากองพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี

CHINA'S EXPANSION DURING THE ESTABLISHMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA IN RELATION TO
THE KUOMINTANG GOVERNMENT'S 93RD DIVISION'S OPPOSITION AND THE KOREAN WAR

ธโสธร ตู้อองคำ

Thasothorn Tootongkam

สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี 11120

School of Political Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120, Thailand

*Corresponding author: E-mail: Thasothorn@hotmail.com

รับบทความ 7 เมษายน 2564 แก้ไขบทความ 25 มิถุนายน 2564 ตอรับบทความ 28 มิถุนายน 2564 เผยแพร่บทความ ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปัญหากองพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี ปรับปรุงมาจากวัตถุประสงค์เรื่องความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัย สี่จีนผิงของการวิจัยเรื่องการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยสี่จีนผิง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจากการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย พบว่า การขยายอำนาจของจีนภายหลังการสถาปนาเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ค.ศ. 1949 มาจากการ กำหนดเป้าหมายที่สำคัญ จำนวน 2 เป้าหมาย คือ เป้าหมายด้านความมั่นคง กับเป้าหมายด้านการปฏิวัติ ความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัย บริบท และสภาพแวดล้อมภายหลังการสถาปนาประเทศ ที่มีผลกระทบต่อจีนทำให้รัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีบทบาทที่สำคัญ คือ การรุกไล่กองพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง จากเมืองคุนหมิงสู่ชายแดนจีน-พม่า-ไทย นำไปสู่ปัญหาชายแดน และสิ้นสุดภาย หลังจากที่เคลื่อนย้ายอพยพไปที่อื่น และสงครามเกาหลี ระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1953 ที่นำมาสู่บทบาททางการทหารนอกประเทศ เป็นครั้งแรกของจีน เพื่อตอบโต้การรุกไล่ของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร นำมาสู่เผชิญหน้ากันทางทหาร และเป็นจุดเริ่มต้นของความ ขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีนช่วงสงครามเย็น

คำสำคัญ: การขยายอำนาจจีน, กองพล 93, สงครามเกาหลี

ABSTRACT

The objective of this research paper was to examine the expansion of China during the establishment of the People's Republic of China in relation to the Kuomintang government's 93rd Division's opposition and the Korean War. The paper employed a qualitative research method when undertaking data collection through documentary inquiries and interviews.

The results showed that China's expansion after the establishment of the People's Republic of China in 1949 set out to achieve two important goals: security and revolution. Changes in context and environment following the country establishment influenced China, resulting in the significant role of the Communist Party of China in driving the Kuomintang government's 93rd Division from Kunming City to the China-Burma-Thailand border, which led to border problems and further relocation. The Korean War between 1950 and 1953, showed China's first military role outside the country in response to an offensive from the United States and its allies. This led to a military confrontation and the beginning of the conflict between the United States and the People's Republic of China during the Cold War.

Keywords: Chinese Expansion, Kuomintang Government's 93rd Division, Korean War

บทนำ

บรรพบุรุษสมัยโบราณของคนจีนดำรงชีวิตแถบแม่น้ำฮวงโหหรือแม่น้ำเหลืองภาคเหนือของประเทศมายาวนานกว่า 500,000 ปี ก่อนคริสตกาล นับตั้งแต่ยุคหินเก่า (Paleolithic Age) วัฒนธรรมที่ต่อเนื่องจนถึง 6,000 ปี ก่อนคริสตกาล นำมาสู่ย้ายที่พำนักอาศัยจากถ้ำสู่การปลูกสร้างบ้านเรือนและจากการล่าสัตว์สู่การเพาะปลูก นับตั้งแต่ยุคหินใหม่ (Neolithic Age) การรวมกลุ่มของประชาชนจากหมู่บ้านเป็นชุมชนขนาดใหญ่ โครงสร้างสังคมที่สลับซับซ้อน การแบ่งงานระหว่างกัน การแบ่งช่วงชั้นทางสังคม นำไปสู่การสถาปนาอำนาจทางการเมืองการปกครอง ทำให้จีนนับเป็นแคว้นแคว้น อาณาจักร จักรวรรดิ ที่ก่อตัวเป็นเวลามากกว่า 4,000 ปี นับเป็นอาณาจักรโบราณที่ใหญ่และสำคัญที่สุดในเอเชียตะวันออกหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากราชวงศ์เซี่ย ซาง ฉินหรือจิ้น ฮั่น จิ้น สู่ยี่ ถัง ซ้อง หยวน หมิง และชิง นับตั้งแต่ 2000 ปี ก่อนคริสตกาล จนถึง ค.ศ. 1912 นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่ระบอบสาธารณรัฐ

การสถาปนากองการปกครองระบอบสาธารณรัฐของจีน ระหว่าง ค.ศ. 1912 ถึง 1949 นับเป็นช่วงเวลาที่ยิ่งใหญ่ปัญหาความขัดแย้งของประวัติศาสตร์สมัยใหม่มากที่สุด เป็นการก้าวสู่ระบอบสาธารณรัฐที่เผชิญปัญหาจากความพยายามกลับมาใช้อำนาจเป็นจักรพรรดิของเสนาบดีทางการทหารสมัยราชวงศ์ชิง หยวนซื่อซาย การเผชิญกับยุคขุนศึกจากการปฏิเสศการยอมรับอำนาจของรัฐบาลปักกิ่ง การสูญเสียผลประโยชน์จากการที่จีนเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1914-1918) กับพันธมิตรที่ชนะสงคราม การก่อตัวของขบวนการวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 ของนิสิตนักศึกษาปัญญาชนและประชาชนส่วนหนึ่ง การก่อตัวและจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนใน ค.ศ. 1921 การถือกำเนิดของสงครามกลางเมืองระหว่างรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนนับตั้งแต่ ค.ศ. 1927 การขยายอำนาจและอิทธิพลของญี่ปุ่นที่มีต่อจีนนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1920 นำไปสู่การสถาปนาแมนจูว์ใน ค.ศ. 1932 การถือกำเนิดของสงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1937 ถึง 1945 นำไปสู่ปัญหาอย่างมากมายภายหลัง และการถือกำเนิดของสงครามโลกครั้งที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1941 ถึง 1945 นับเป็นความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในจีน เป็นความพ่ายแพ้ของพรรคก๊กมินตั๋งทำให้ย้ายสาธารณรัฐจีนไปที่ไต้หวัน และชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่นำไปสู่การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนที่แผ่นดินใหญ่ใน ค.ศ. 1949

การขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี นับเป็นช่วงรอยต่อที่สำคัญ เป็นที่มาของวัตถุประสงค์ของบทความที่เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยสี่จีนฝิงในส่วนของความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัยสี่จีนฝิง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี

นิยามศัพท์

การขยายอำนาจ คือ การแผ่กว้างของการครอบครอง แทรกแซง สั่งการ บงการ ควบคุม และครอบงำ ออกไปทุกทิศทางครอบคลุมทุกมิติ และรอบด้าน จากอำนาจของจีนของส่วนกลางที่สถาปนาทุกพื้นที่ที่เป็นของประเทศ จากการยุทธศาสตร์ป่าล้อมเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่รุกคืบจากการกำหนดเขตปลดปล่อยในพื้นที่ชนบทสู่เมืองจากยุทธวิธีการปิดล้อมส่งผลทำให้เพิ่มพื้นที่การปลดปล่อย ที่สำคัญ คือ เขตเมือง ทำให้เข้ายึดและปกครองเมืองในจีนอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญ คือ กรุงปักกิ่ง ความสำเร็จที่ต่อเนื่องทำให้วันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 ประกาศจัดตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนภายหลัง แต่การขยายอำนาจการปกครองจีนของพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีอย่างต่อเนื่องจากภายในประเทศ เพื่อความสงบสุขเรียบร้อย แบ่งเป็น การขยายอำนาจทางการเมือง คือ การแผ่ความสามารถของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่มีบทบาทนำด้านการครอบครอง แทรกแซง สั่งการ บงการ ควบคุม และครอบงำ ให้กว้างออกไป แบ่งเป็นสองด้าน คือ ด้านการเมือง ประกอบด้วย การเมืองการปกครอง การบริหาร ความมั่นคง และการต่างประเทศ และด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การพัฒนา การค้า การเงิน การลงทุน และความช่วยเหลือ

การขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนภายหลังการสถาปนาประเทศด้านการเมือง เป็นการขยายอำนาจทางการเมืองจากภายในประเทศและภายนอกประเทศหรือต่างประเทศ

การขยายอำนาจทางการเมืองจากภายในประเทศ ความขัดแย้งภายในประเทศ จากการเผชิญหน้า การต่อสู้ การแข่งขันระหว่างสมาชิก กองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ที่สูญเสียอำนาจ กับสมาชิกกองทัพปลดแอกประชาชน และรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ ที่ได้รับชัยชนะอย่างต่อเนื่อง แต่การสถาปนาศูนย์อำนาจการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ปักกิ่งใน ค.ศ. 1949

นำไปสู่การแผ่ขยายอำนาจจากการปลดปล่อยพื้นที่จำนวนมากที่เคยเป็นเขตอำนาจและอิทธิพลของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ภายหลังจากการที่สมัชชีกองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง อพยพไปสู่อีกาเขตที่กลายเป็นฐานที่มั่นที่สำคัญของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง หรือสาธารณรัฐจีนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การแผ่ขยายอำนาจของรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนไปทั่วประเทศ เผชิญหน้า ชัดแย้ง ต่อสู้แข่งขัน กับสมัชชีกองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ที่หลงเหลือจำนวนหนึ่งอย่างประปราย กองพล 93 นับเป็นตัวอย่างที่สำคัญจากการถอยร่นจากมณฑลยูนนาน พื้นที่ตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน สุ่มา และประเทศไทยภายหลัง นับเป็นการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนครอบคลุมทั้งประเทศ แต่กองทัพรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนยังคงรุกรานอย่างต่อเนื่องเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย นำไปสู่ความเกี่ยวข้องกับมหาอำนาจที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ประเทศที่สามที่สำคัญ คือ พม่า และประเทศไทย และองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ สหประชาชาติ

การขยายอำนาจทางการเมืองจากภายนอกประเทศหรือต่างประเทศ เป็นการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ต่อเนื่องจากการขยายอำนาจภายในประเทศ จุดเริ่มต้นสำคัญของการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนออกสู่ภายนอกประเทศ มาจากสงครามเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1953 จากการรุกรานของเกาหลีเหนือที่มีต่อเกาหลีใต้ นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีหรือเกาหลีเหนือ กับสาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ และมีมหาอำนาจเกี่ยวข้องประกอบด้วย สหภาพโซเวียตและสาธารณรัฐประชาชนจีนที่สนับสนุนเกาหลีเหนือ และสหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตรสนับสนุนเกาหลีใต้ ความเกลียดชังของเกาหลีเหนือที่มีต่อกองกำลังสหประชาชาติที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำและสนับสนุนเกาหลีใต้จากการรุกรานข้ามแม่น้ำยาลูที่เป็นพรมแดนระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับเกาหลีเหนือทั้งที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเตือนกองกำลังสหประชาชาติอย่างต่อเนื่อง ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยเหมาเจ๋อตงมีสมมติฐานว่าสหรัฐอเมริกาและกองกำลังพันธมิตรกำลังรุกรานสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เพิ่งเริ่มต้นการสถาปนาประเทศ ส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนส่งกองกำลังเพื่อตอบโต้การรุกรานของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร นำไปสู่ความยืดเยื้อของสงครามที่สลับกันชนะและแพ้เหนือสิ้นขนาน 38 ที่เป็นพรมแดนระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ การปฏิบัติการของกองทัพอาสาสมัครประชาชนจีน (Chinese People's Volunteer Army) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน แสดงถึง บทบาทของกองทัพอาสาสมัครประชาชนจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ขยายอำนาจออกนอกประเทศเป็นครั้งแรก และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านการเมืองระหว่างประเทศของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออกไกล เอเชีย-แปซิฟิก อย่างกว้างขวาง

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดสังคมนิยม (ซูเกียริติ พินส์พรประสิทธิ์, 2546, หน้า 161-162; ประภัสสร เทพชาตรี, 2537 (อัตสำเนา); ประภัสสร เทพชาตรี, 2541, หน้า 17-26; สมพงษ์ ชูมาก, 2542, หน้า 17-22) แนวคิดสังคมนิยมนับเป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากแนวคิดอนุรักษนิยม (Conservative) ที่เน้นถึงข้อจำกัดทางการเมืองที่เปิดเผยถึงความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ มีสภาพอนาธิปไตย (Anarchy) หรือละเลยการปกครองหรือรัฐบาลระหว่างประเทศ ที่เป็นจุดเริ่มต้นของอำนาจและความมั่นคง นับเป็นแนวคิดที่เน้นอำนาจ ความขัดแย้ง และผลประโยชน์ สำคัญสำคัญของแนวคิดสังคมนิยม คือ การอธิบายและวิเคราะห์สภาพอนาธิปไตยตามกฎหมายของป่า (law of jungle) รัฐแต่ละรัฐต่างเป็นตัวแสดงระหว่างประเทศที่มีความสำคัญ ต่างแสวงหาและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติมากที่สุด เพื่อรักษาเสถียรภาพ (stability) และจัดระเบียบ (order) ภายในรัฐ ทำให้รัฐมุ่งเน้นเครื่องมือทางการทหารและการทูต เพื่อความอยู่รอด (survival) แนวคิดสังคมนิยมมีจุดเด่น คือ การอธิบายและวิเคราะห์เหตุการณ์ สถานการณ์ และปรากฏการณ์ ตามความเป็นจริงทางการเมือง

แนวคิดสังคมนิยมนำมาปรับและประยุกต์เพื่อพรรณนา อธิบาย วิเคราะห์ รากฐานทางความคิดของรัฐที่เน้นความอยู่รอดแห่งชาติ ความมั่นคงปลอดภัย และการแผ่ขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงภายในนำมาสู่การกวาดล้างสมัชชีกองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ของสาธารณรัฐจีนอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การรุกรานออกนอกประเทศ แต่เพื่อเสถียรภาพและความมั่นคงของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้การปฏิบัติการรุกไล่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในพื้นที่พม่าและประเทศไทย ก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่พม่าและประเทศไทย เสมือนเป็นรัฐซ้อนรัฐ จากการเป็นฐานปฏิบัติการเพื่อเผชิญหน้า ความขัดแย้ง และทำสงคราม กับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้สหประชาชาติและสหรัฐอเมริกาเข้ามาเกี่ยวข้องและพัวพัน ส่งผลให้รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งรับสมัชชีกองพล 93 ส่วนหนึ่งกลับไปไต้หวัน

แนวคิดภูมิรัฐศาสตร์ (สมบัติ จันทรวงศ์, 2541, หน้า 631-644) แนวคิดภูมิรัฐศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์เป็นแนวคิดที่ศึกษา อธิบาย วิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญ คือ ท่าเลที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางการเมือง ที่สำคัญ คือ อำนาจ ความขัดแย้ง ผลประโยชน์ หรือกลับกัน เฟรดริช รัตเซล (Friedrich Ratzel) นับเป็นนักภูมิรัฐศาสตร์

ที่มีความสำคัญ มีสมมติฐานที่ว่ารัฐเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิต นำไปสู่การนำเสนอแนวคิดการมีชีวิตกับวิวัฒนาการของรัฐ เน้นคุณค่ากับการเสนอแนวคิดความเจริญเติบโตของรัฐจากสมมติฐานที่ว่ารัฐขยายตัวหรือแผ่ขยายอำนาจออกอย่างต่อเนื่อง มีการปรับตัวเพื่อสร้างพื้นที่รองรับกับสรรพสิ่งภายในรัฐ แสดงถึงความจำเป็นที่รัฐทุกรัฐในโลกต้องขยายตัวออกอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่วนหนึ่งมีรากฐานทางความคิดตามแนวคิดสังคมนิยมนำมาปรับและประยุกต์เพื่อพรรณนา อธิบาย วิเคราะห์ การขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากสภาพพื้นที่และปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ติดต่อกันเป็นแผ่นดินเดียวกันกับคาบสมุทรเกาหลีที่เสมือนเป็นหัวใจของมังกร (Heart of the Dragon) สงครามเกาหลีจากการรุกรานเกาหลีใต้ของเกาหลีเหนือที่มีพรมแดนด้านเหนือติดต่อกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นการสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ความเพี้ยงพลาของเกาหลีเหนือทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมีสมมติฐานจากการคุกคามประเทศที่การสถาปนาประเทศเพียงหนึ่งปี ทำให้เหมาเจ๋อตุง ประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีน ตัดสินใจส่งกองกำลังข้ามแม่น้ำยาลู เพื่อพิทักษ์รักษาเกาหลีเหนือที่เป็นฝ่ายเพี้ยงพลา สามารถสกัดการรุกคืบของกองกำลังสหประชาชาติ ที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำสำเร็จลุล่วง นับเป็นการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนออกนอกประเทศเป็นครั้งแรก

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยเรื่องการขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี เป็นส่วนหนึ่งจากความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัยสี่จีนผิง จากการวิจัยเรื่องการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยสี่จีนผิง ที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากเทคนิคการวิจัย (Technique Research) ที่สำคัญ คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก มาจากการสัมภาษณ์ที่มุ่งเน้นการขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี สอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งจากความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัยสี่จีนผิง แบ่งเป็นสองส่วน ประกอบด้วย ประชากร คือ บุคคลที่เป็นนักวิชาการและข้าราชการที่มีความรู้ความเข้าใจในงานวิจัย และกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ นักวิชาการและข้าราชการที่มีงานและผลงานเกี่ยวข้อง จำนวน 16 คน

เครื่องมือการวิจัย ที่สำคัญ คือ แบบสัมภาษณ์ แบ่งคำถามเป็นสองส่วน คือ ข้อมูลทั่วไป (General Data) กับข้อมูลทางเทคนิค (Technical Data) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่มุ่งเน้นความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัยสี่จีนผิงที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับบทความวิจัย

การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย แบ่งเป็นสองส่วน คือ ความเที่ยงตรง (Validity) จากการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องที่เป็นส่วนหนึ่งจากความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัยสี่จีนผิง สัมพันธ์กับบทความวิจัย กับความน่าเชื่อถือ (Reliability) ที่สอดคล้องกันของผลการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก

การตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งจากความเป็นมาของการขยายอำนาจของจีนก่อนสมัยสี่จีนผิง มาจากเอกสารที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบทความวิจัย และการตรวจสอบข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์ที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัย ที่สัมพันธ์กับบทความวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี มาจากส่วนหนึ่งจากความเป็นมาของสาธารณรัฐประชาชนจีนก่อนสมัยสี่จีนผิงของการวิจัยเรื่องการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยสี่จีนผิง มีการสรุปผลการวิจัย แบ่งเป็น อารัมภบทของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน ปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และสงครามเกาหลี ที่นับเป็นปฐมบทหรือจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน

อารัมภบทของการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน

การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนนับตั้งแต่ ค.ศ. 1949 นับเป็นช่วงเวลาสำคัญจากความเปลี่ยนแปลงของจีนของเหมาเจ๋อตุง ผู้นำทางการเมืองรุ่นที่ 1 ที่ครองอำนาจทางการเมือง ระหว่าง ค.ศ. 1949 ถึง 1976 นับเป็นจุดเริ่มต้นของการครองอำนาจอย่างเป็นทางการและแผ่ขยายอำนาจจากส่วนกลางที่กรุงปักกิ่งขยายไปทั่วประเทศ ภายหลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนและกองทัพปลดแอกประชาชนประสบความสำเร็จ ทำให้แกนนำพรรคคอมมิวนิสต์ต่างเผชิญปัญหาจากการปกครองประเทศในพื้นที่ที่กว้างใหญ่ไพศาล

จำนวนประชากรที่มีจำนวนเกือบหนึ่งพันล้านคน การเป็นสมรภูมิของสงครามที่เป็นผลจากความขัดแย้งและการเผชิญหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลากว่าหนึ่งร้อยปี ที่สำคัญ ประกอบด้วย สงครามฝิ่น (The Opium War) หรือสงครามฝิ่นครั้งที่ 1 (The First Opium War) ระหว่าง ค.ศ. 1839 ถึง 1842 สงครามธนู (The Arrow War) หรือสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 (The Second Opium War) ระหว่าง ค.ศ. 1856 ถึง 1860 สงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 1 (First Sino-Japanese War) ระหว่าง ค.ศ. 1894 ถึง 1895 กบฏนักมวย (The Boxer Rebellion) ระหว่าง ค.ศ. 1898 ถึง 1900 การปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบสาธารณรัฐใน ค.ศ. 1911 ความขัดแย้งที่เป็นความปรารถนาที่นำไปสู่การสถาปนาการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์และเป็นสาธารณรัฐของหยวนซื่อช่าย ระหว่าง ค.ศ. 1915 ถึง 1916 นำไปสู่การเข้าสู่ยุคขุนศึก จากการปฏิเสธการยอมรับอำนาจจากส่วนกลางของหยวนซื่อช่ายและพรรคก๊กมินตั๋งภายหลัง ระหว่าง ค.ศ. 1916 ถึง 1928

การสถาปนาพรรคคอมมิวนิสต์จีนใน ค.ศ. 1921 นำมาสู่การเป็นพันธมิตรกับพรรคก๊กมินตั๋งช่วงแรก การถึงแก่อสัญกรรมของ ดร.ซุนยัตเซ็น และการครองอำนาจของเจียงไคเช็คใน ค.ศ. 1925 นำมาสู่การสิ้นสุดการเป็นพันธมิตรระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนใน ค.ศ. 1927 และนำไปสู่สงครามอันยาวนานระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนนับตั้งแต่ ค.ศ. 1928 การเผชิญหน้าจากการคุกคามและการรุกรานของญี่ปุ่นที่มีต่อจีนด้านแมนจูเรียนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1920 นำไปสู่การสถาปนาแมนจูโกวใน ค.ศ. 1932 การขยายอำนาจของญี่ปุ่นที่รุกรานจีนอย่างต่อเนื่องนำไปสู่สงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1937 จนถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ใน ค.ศ. 1945 การเผชิญหน้ากับญี่ปุ่นทำให้พรรคก๊กมินตั๋งยอมรับการเป็นพันธมิตรกับพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ความขัดแย้งยังคงมีอย่างต่อเนื่อง แทบจะทันทีที่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามกลางเมืองระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็เริ่มต้นขึ้น ระหว่าง ค.ศ. 1945 ถึง 1949 และสิ้นสุดด้วยชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนใน ค.ศ. 1949 ท่ามกลางการเผชิญปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของจีนที่กลายเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน แทนที่สาธารณรัฐจีนที่อพยพไปที่ไต้หวัน

การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์จีนนำไปสู่การกำหนดและดำเนินนโยบายต่างประเทศที่มีอุดมการณ์จากลัทธิชาตินิยมลัทธิมาร์กซิสต์ เป็นการประยุกต์ลัทธิเลนินนิสต์เข้ากับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) ที่มีเป้าหมายที่สำคัญ 2 ประการ (จุลชีพ ชินวรโรจน์, 2537, หน้า 497) ประการแรก เป้าหมายด้านความมั่นคง (Security Goal) เป็นความมั่นคงและปราศจากศัตรูรุกรานหรือภัยคุกคามอำนาจอธิปไตยของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนปรารถนาไม่ให้มีมหาอำนาจใดคุกคามความมั่นคงหรือแผ่ขยายอำนาจและอิทธิพลกับประเทศและเอเชีย ทำให้กระทบกับผลประโยชน์ของประเทศ ต่อต้านและลดอำนาจและอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ ที่แทรกแซงสั่งการ บงการ ควบคุม ครอบงำ ประการที่สอง เป้าหมายด้านการปฏิวัติ (Revolutionary Goal) นับเป็นเป้าหมายที่สำคัญเพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในระบบการเมืองระหว่างประเทศ ต่อเนื่องจากอุดมการณ์ตามลัทธิมาร์กซิสต์-เลนินนิสต์ และตามแนวความคิดของเหมาเจ๋อตง เพื่อนำไปสู่การทำสงครามประชาชน (People's War) ที่เป็นสงครามปลดแอก (Liberation War) เพื่อต่อต้านรัฐบาลที่เป็นพันธมิตรกับประเทศมหาอำนาจที่เป็นจักรวรรดินิยม (Imperialism) ตามแนวความคิดของแกนนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน

ปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์จีนทำให้แกนนำ สมาชิก และกองกำลังพรรคก๊กมินตั๋ง จำนวนมาก อพยพไปที่ไต้หวันและประเทศอื่น ที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา เพราะเกรงการที่กองทัพปลดแอกประชาชนของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ยกกองทัพเข้ามารุกรานที่เกาะไต้หวันภายหลัง แต่ปัญหาสำคัญของการขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน มาจากกองกำลังต่อต้านที่สำคัญจำนวนหนึ่งหลงเหลือในแผ่นดินใหญ่ กล่าวคือ การปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องของกองทัพปลดแอกประชาชนจีนของพรรคคอมมิวนิสต์จีนนำมาสู่การถอยร่นของสมาชิก กองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง อย่างต่อเนื่อง มีการอพยพด้านตะวันออกข้ามไปที่เกาะไต้หวัน ความสำเร็จสูงสุดของการอพยพของสมาชิก กองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง มาจากการกำหนดยุทธศาสตร์ของจอมพลเจียงไคเช็ค ที่กำหนดให้กองทัพที่ 8 และกองทัพที่ 13 ที่ประจำการที่มณฑลยูนนาน สกัดกองทัพปลดแอกประชาชนเพื่อถ่วงเวลาสำหรับการอพยพเคลื่อนย้ายลำเลียงทหารที่เหลือไปที่เกาะไต้หวัน กองทัพที่ 8 และกองทัพที่ 13 ล้มเหลวกับการยืนหยัดต่อสู้กับกองทัพปลดแอกประชาชนจีนทำให้ถอยร่นมารวมกันที่เมืองเม้งสือ และดำเนินการเพื่อร้องขอให้รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งที่ประจำการที่ไต้หวันส่งเครื่องบินมารับที่ท่าอากาศยาน แต่กลับขนส่งได้เพียงจำนวน 4 วัน กองทัพปลดแอกประชาชนจีนยึดครองท่าอากาศยานทั้งหมด ทหารที่เหลือของกองทัพที่ 8 และกองทัพที่ 13 ถูกตีถอยร่นออกเป็นจำนวนสองส่วนหรือสองสาย สายที่หนึ่ง จำนวนประมาณ 5,000 คน ถอยร่นไปประจำการที่ลาวและเวียดนาม ทำให้รัฐบาลฝรั่งเศสที่อินโดจีนที่ครอบครองลาวและเวียดนามปลดอาวุธทหารทั้งหมด และลำเลียงไปพำนักที่เกาะพูค็อกของเวียดนาม และลำเลียงกลับไต้หวันทั้งหมดในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1953 สายที่สอง

จำนวนประมาณ 1,700 คน มีนายพลหลี่มีเป็นผู้นำ ถอยร่นมาด้านพำนักที่เมืองเชียงตุง รัฐฉาน จัดตั้งกองบัญชาการที่เมืองท่าซี้หลัก ประเทศพม่า ทหารทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของกองพล 93 ของกองทัพที่ 8 (โรม บุนนาค, 2559)

การจัดตั้งกองพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งในพม่า นับเป็นสาเหตุสำคัญที่สร้างปัญหาให้กับพม่าจากการที่สาธารณรัฐประชาชนจีนส่งกองทัพเข้ารุกรานพม่าด้วยเหตุผลที่ว่าเข้ามาเพื่อจัดการและปราบปรามกองกำลังฝ่ายตรงข้ามเพราะรัฐบาลพม่าไม่สามารถจัดการได้ ความเข้มแข็งของกองพล 93 มาจากการสนับสนุนของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งที่ไต้หวัน และสหรัฐอเมริกา ที่ปรารถนาต่อต้านการรุกรานของคอมมิวนิสต์ ทำให้พม่าหวาดระแวงประเทศเพื่อนบ้าน ที่สำคัญ คือ ประเทศไทย จากการที่มีความสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐอเมริกา การมีนโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์ การจัดตั้งกองกำลังพรรคก๊กมินตั๋งบริเวณชายแดน สาธารณรัฐประชาชนจีน พม่า และประเทศไทย ทำให้พม่ามีสมมติฐานว่าประเทศไทยสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีส่วนรู้เห็นจากการให้ที่พำนักพักพิง ความพยายามแก้ปัญหาของพม่าสมัยรัฐบาลอนุภาณามาสู่การร้องเรียนไปสหประชาชาติเพื่อประณามรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งที่ไต้หวัน เพื่อหาวิธีการถอนทหารออกจากพม่าใน ค.ศ. 1953 นำไปสู่การแต่งตั้งคณะกรรมการทหาร ประกอบด้วยตัวแทนจากสหรัฐอเมริกา ไทย พม่า และสาธารณรัฐจีนหรือไต้หวัน ทำให้มีการอพยพของกองกำลังของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งนับตั้งแต่ปลาย ค.ศ. 1954 จำนวน 3 ครั้ง เป็นประชากรจำนวนกว่า 5,000 คน กองกำลังที่กระจัดกระจายตามชายแดนจีน พม่า ไทย ที่เหลือปฏิเสธการไปไต้หวัน เป็นประชากรจำนวนกว่า 6,000 คน ภายหลังรัฐบาลอนุของพม่าจัดควรงส่งประชากรจำนวนประมาณ 4,200 คน กลับไต้หวัน ใน ค.ศ. 1961 จากการติดต่อกับรัฐบาลไต้หวันโดยไม่ผ่านสหประชาชาติ (ชัยโชค จุลศิริวงศ์, 2540, หน้า 830)

ความพยายามรักษาความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีนทำให้พม่า นับเป็นประเทศแรกนอกกลุ่มประเทศสังคมนิยมที่รับรองสาธารณรัฐประชาชนจีนนับตั้งแต่ ค.ศ. 1949 และรัฐบาลสมัยรัฐบาลอนุภายหลังพยายามติดต่อประสานงานกันตลอดเวลาเพื่อแจ้งความคืบหน้าถึงความพยายามของพม่าจัดการกับกองกำลังพรรคก๊กมินตั๋ง ทำให้รัฐบาลอนุของพม่าไม่ปรารถนาให้สหประชาชาติส่งกำลังทหารเพื่อแก้ปัญหาจากการปราบปรามกองกำลังของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งเพราะอาจทำให้รัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนไม่พอใจกับการมีกองกำลังต่างประเทศชดเชยแดนพม่ากับสาธารณรัฐประชาชนจีน และอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนตัดสินใจส่งกำลังทหารเข้ามาแทรกแซงปราบปรามกองกำลังจากต่างประเทศ ความพยายามรักษาความสัมพันธ์ ทำให้รัฐบาลพม่าไม่เคยประณามสหรัฐอเมริกาหรือกล่าวอ้างการให้ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาที่มีต่อสาธารณรัฐจีนหรือไต้หวัน จากการสนับสนุนของกองกำลังของพม่า แต่การแสดงออกถึงความไม่พอใจมาจากการแข็งข้อของรัฐบาลอนุให้สหรัฐอเมริกายกเลิกการขอรับความช่วยเหลือที่สหรัฐอเมริกาให้แก่พม่า นับตั้งแต่ ค.ศ. 1953 การรัฐประหารของทหารพม่าแล้วนำมาสู่การครองอำนาจของนายพลเนวินใน ค.ศ. 1962 นำมาสู่การกำหนดนโยบายการปิดประเทศของพม่าที่มีการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจตามแนวทางสังคมนิยมแบบพม่า แต่รักษาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศทุกประเทศ ยกเว้นไต้หวัน ที่พม่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันจากการไม่ได้รับรองอย่างเป็นทางการ เพราะพม่ารับรองสาธารณรัฐประชาชนจีน (Butwell, 1963, pp. 181-182 อ้างถึงใน ชัยโชค จุลศิริวงศ์, 2540, หน้า 831)

การสถาปนสาธารณรัฐประชาชนจีนนำไปสู่การขยายอำนาจทางการเมืองการปกครองให้ครอบคลุมทั่วประเทศ นับก่อให้เกิดการปฏิบัติเพื่อจัดการกับสมาชิก กองทัพ และรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง การปฏิบัติภารกิจของกองทัพปลดแอกประชาชน นำมาสู่การถอยร่นของสมาชิกและกองทัพรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ข้ามพรมแดนพม่าอาณาเขตสาธารณรัฐประชาชนจีน และมีที่ตั้งถิ่นพำนักที่พม่า ความสัมพันธ์ที่ก่อเกิดระหว่างรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งกับสหรัฐอเมริกาถือกำเนิดนับตั้งแต่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 จากการปฏิบัติการเพื่อปลดปล่อยสาธารณรัฐจีนจากการปกครองและยึดครองของญี่ปุ่น นำมาสู่การสนับสนุนจากการปฏิบัติการของสำนักข่าวกรองกลางของสหรัฐอเมริกา การปฏิบัติการของรัฐบาลพม่า นำไปสู่ข้อเรียกร้องของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งที่มีต่อสหประชาชาติให้รัฐบาลพม่ายุติการปฏิบัติการ การปลดอาวุธทหารของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งและให้พ้นจากพม่า การร้องขอให้นานาชาติอารยประเทศ การผลักดันจากนานาชาติไปสู่การถอนทหารรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งส่วนหนึ่งออกจากพม่า สลับกับความร่วมมือระหว่างทหารของรัฐบาลพม่ากับทหารของกองทัพปลดแอกประชาชนจีนของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่จัดการทหารของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งที่หลงเหลืออยู่ยังเบ็ดเสร็จเด็ดขาด นับเป็นเวลายาวนานกว่าทศวรรษ ทำให้กองกำลังรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งจำนวนมากอพยพกลับสู่ไต้หวัน แต่ส่วนหนึ่งพำนักและอาศัยในประเทศไทยจนได้รับสัญชาติเพื่อแลกกับการยกเลิกการค้ายาเสพติดและเป็นรัฐกึ่งชนให้กับประเทศไทยจากการรุกรานและคุกคามของคอมมิวนิสต์ ภายหลังสมาชิกและทหารกองพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งในประเทศไทยกลายเป็นคนสัญชาติไทย พำนักอาศัยและประกอบอาชีพในประเทศไทย การขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ครอบคลุมทั่วประเทศแทนที่รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งของสาธารณรัฐจีนทางด้านใต้จึงเสร็จสิ้นลงระดับหนึ่ง

ความสำเร็จจากการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนภายในให้ครอบคลุมทั่วประเทศเป็นไปเพื่อแก้ปัญหาของกองพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง จากมณฑลยูนนานสู่พื้นที่ชายแดนสาธารณรัฐประชาชนจีน พม่า และประเทศไทย แสดงถึง การปรับ

ยุทธศาสตร์แนวร่วมระดับบน (United Front From Above) (จุลชีพ ชินวรรโณ, 2539, หน้า 119) จากการแสวงหาประเทศที่เป็นพันธมิตรหรือพันธมิตรระดับรัฐ เป็นรัฐบาลต่อรัฐบาล เป็นการเจริญความสัมพันธ์หลากหลายมิติ จากการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ที่เหมือนหรือแตกต่างกัน การสถาปนาความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ พม่า นับเป็นตัวอย่างที่สำคัญ นำไปสู่ความร่วมมือทางการทูตและขยายมาเป็นความร่วมมือด้านการทหาร ที่ล้วนแล้วแต่เป็นความสัมพันธ์ด้านการเมือง สอดคล้องกับผลประโยชน์ร่วมกันของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ปรารถนากำจัดศัตรูทางการเมืองและความมั่นคงของประเทศ และพม่าที่ปรารถนากำจัดชนกลุ่มน้อยที่ตั้งฐานที่มั่นเสมือนรัฐซ้อนรัฐ และนับเป็นบทเรียนสำหรับสาธารณรัฐประชาชนจีนสำหรับการพึ่งตนเองเพื่อแก้ปัญหาภายในประเทศ มากกว่าการพึ่งองค์การระหว่างประเทศ สหประชาชาตินับเป็นตัวอย่างที่สำคัญ ที่โน้มเอียงไปทางสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร แสดงถึงการที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อก้าวสู่การเป็นมหาอำนาจ ที่สำคัญ มหาอำนาจอันดับ 2 แทนที่ญี่ปุ่นในปัจจุบัน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับนานาประเทศ ทำให้ต้องจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือที่เป็นสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคง (Security Architecture) และสถาปัตยกรรมด้านเศรษฐกิจ (Economic Architecture) ที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเองแทนที่จะมาจากตะวันตกที่มีสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร เพื่อการขยายอำนาจของประเทศอย่างต่อเนื่อง

สงครามเกาหลี ปฐมบทของความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน (จุลชีพ ชินวรรโณ, 2529, หน้า 192-193; จุลชีพ ชินวรรโณ, 2539, หน้า 131; ถนอม อานามวัฒน์ 2521, หน้า 118-126; นันทวิทย์ จันทราทิพย์, 2533)

ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่นำไปสู่การขยายอำนาจภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ค.ศ. 1949 คือ การถือกำเนิดของสงครามเกาหลี ระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1953 จากการรุกรานของเกาหลีเหนือหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ที่มีต่อเกาหลีใต้หรือสาธารณรัฐเกาหลี ที่นายคิมอิลซุง ประธานาธิบดีเกาหลีเหนือและหัวหน้าพรรคแรงงานเกาหลีที่ขอการสนับสนุนจากสตาลิน ประธานาธิบดีและเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์สหภาพโซเวียต ด้านกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ ยุทธปัจจัย นำมาสู่การรุกรานและรุกคืบจนเกือบครอบครองเกาหลีใต้ทั้งหมด การปฏิเสธการเข้าร่วมประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (The United Nation Security Council : UNSC) ของสหภาพโซเวียต จากการรับรองสาธารณรัฐจีนหรือไต้หวันแทนที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ที่ประชุมมีมติให้ใช้กำลังต่อต้านผู้รุกราน มีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำจากการระดมพันธมิตรทั่วโลก นำไปสู่การสนับสนุนช่วยเหลือรัฐบาลเกาหลีใต้ ทำให้ตอบโต้การรุกรานอย่างเข้มแข็ง กองกำลังนานาชาติของสหประชาชาติที่มีพลเอกดักลาส แมคอาเธอร์ ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดของสหรัฐอเมริกาภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และภายหลังดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการสูงสุดและเป็นผู้ปกครองญี่ปุ่นช่วงที่สหรัฐอเมริกายึดครองญี่ปุ่น ระหว่าง ค.ศ. 1945 ถึง 1952 เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดในนามสหประชาชาติ และประสบความสำเร็จจากการรุกคืบ รุกไล่ และตอบโต้ กองทัพเกาหลีเหนือ

บทบาทของสหรัฐอเมริกาที่แต่เดิมกำหนดถอนตัวออกจากเกาหลีใต้นับตั้งแต่ ค.ศ. 1948 ภายหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีเสรีจสันสดลง ทำให้ผู้นำของสาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศเดือนสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรประกาศเดือนสหประชาชาติ สหรัฐอเมริกา และประเทศพันธมิตร ไม่ให้ส่งทหารล่วงล้ำเข้าไปในดินแดนของเกาหลีเหนือ เพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ถือว่าเกาหลีเหนือเป็นรัฐกันชน (Buffer State) มีพรมแดนติดต่อกับเกาหลีเหนือ ทำให้หากไม่มีเกาหลีเหนือ สาธารณรัฐประชาชนจีนจะขาดรัฐกันชน แต่คำขู่ของสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่เป็นผล จากการที่กองกำลังนานาชาติของสหประชาชาติที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำรุกคืบ รุกไล่ และตอบโต้ กองทัพเกาหลีเหนืออย่างกว้างขวาง ทำให้ขั้วโล่กองทัพเกาหลีเหนือกลับเข้าเกาหลีเหนือข้ามเส้นขนานที่ 38 ที่เป็นเส้นกันพรมแดนระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ พลเอกดักลาส แมคอาเธอร์ มองเห็นโอกาสสำหรับการรวมประเทศเกาหลีให้เป็นประเทศเดียวกัน ตัดสินใจยกกองกำลังติดตามข้ามไปเกาหลีเหนือ เท่ากับละเลย เพิกเฉย ปฏิเสธ ไม่ยอมรับ คำประกาศของสาธารณรัฐประชาชนจีน

การปฏิบัติการของกองกำลังสหประชาชาติทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนตัดสินใจยกกองทัพอาสาสมัครประชาชนจีนข้ามแม่น้ำยาลูที่เป็นเส้นกันพรมแดนระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับเกาหลีเหนือ ก่อให้เกิดการเผชิญหน้าที่เป็นความขัดแย้งและสงครามระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน จนกองกำลังสหประชาชาติถอยร่นข้ามกลับมาที่เส้นขนาน 38 การสู้รบที่เป็นไปอย่างดุเดือด ไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะเด็ดขาด ผลัดกันแพ้ ผลัดกันชนะ และมีแนวโน้มที่ยืดเยื้อ ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่เป็นการเมืองภายในของสหรัฐอเมริกา จากความไม่ลงรอย ระหว่างนายแฮร์รี ทรูแมน ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ที่ปรารถนาให้สงครามจำกัดขอบเขต กับพลเอกดักลาส แมคอาเธอร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ของกองกำลังผสมนานาชาติของสหประชาชาติ ที่มุ่งมั่นทำสงครามจากสมมติฐานที่ว่าสหรัฐอเมริกาชนะสงครามอย่างแน่นอนหากทำสงครามต่อไป ความขัดแย้งที่ต่อเนื่อง ทำให้นายแฮร์รี ทรูแมน ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา สั่งปลด พลเอกดักลาส แมคอาเธอร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ของกองกำลังผสมนานาชาติของสหประชาชาติ ออกจากตำแหน่ง ใน ค.ศ. 1952 นำมาสู่ข้อเสนอของสหภาพโซเวียตที่ให้หยุดยิงและเจรจาส่งผลให้สงครามเกาหลียุติลง ใน ค.ศ. 1953

การยุติสงครามเกาหลีก่อให้เกิดผลและความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการ การสิ้นสุดของสงครามเกาหลี ทำให้เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้แบ่งออกเป็นประเทศจำนวน 2 ประเทศ อย่างถาวร สงครามเกาหลีก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจ ที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะนับเป็นความขัดแย้งที่นำไปสู่การเผชิญหน้าและสงครามครั้งแรกนับตั้งแต่การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน สงครามเกาฬ้นำความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาสู่สาธารณรัฐประชาชนจีนจากเดิมที่ไม่ปรารถนาแผ่ขยายอำนาจ เพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่งเริ่มก่อตั้งประเทศทำให้ไม่ต้องการเกี่ยวข้องกับช่วงแรก แต่ความสำคัญของเกาหลีในการเป็นรัฐกันชน ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนต้องเกี่ยวข้องนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ด้านการเมือง สงครามเกาหลีทำให้สหรัฐอเมริกากลายเป็นศัตรูหมายเลขหนึ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพราะสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือได้ทางด้านด้านการป้องกันประเทศอย่างกว้างขวางภายหลังสงครามเกาหลี ส่งผลให้นโยบายของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อการรวมประเทศกับสาธารณรัฐจีนหรือไต้หวันเผชิญปัญหาและล้มเหลวต่อเนื่อง ด้านเศรษฐกิจ สงครามเกาหลีทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนสูญเสียกำลังพลจำนวนมาก ความล่าช้าของอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ด้อยคุณภาพและประสิทธิภาพทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนพัฒนาอาวุธอย่างเต็มที่ภายหลัง ทำให้สร้างและผลิตอาวุธนิวเคลียร์ภายหลัง และสงครามเกาหลีก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจกับสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างมาก นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภายหลัง

จากปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เป็นพื้นที่แผ่นดินของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อเนื่องทำให้คาบสมุทรเกาหลีเป็นพื้นที่หรือจุดทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจีน จากการรุกรานจากภายนอก ที่สำคัญ คือ ของญี่ปุ่น ทำให้จีนสนใจความเปลี่ยนแปลงภายในของคาบสมุทรเกาหลีที่เสมือนเป็นรัฐกันชนนับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ความช่วยเหลือในสงครามเกาหลีทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเกาหลีเหนือ นับเป็นการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนไปเกาหลีเหนือ ทำให้มีบทบาทที่สำคัญสำหรับการฟื้นฟูและการให้ความช่วยเหลือกับเกาหลีเหนือภายหลังสงครามเกาหลีหรือการรวมประเทศจากการใช้กำลังล้มเหลวนับตั้งแต่บัดนั้นจนถึงปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนสนับสนุนนโยบายการรวมเกาหลีของเกาหลีเหนือ และแสดงเจตนากรณีให้เป็นความร่วมมือกันอย่างสันติวิธี เพราะไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งหรือวิกฤตการณ์ในคาบสมุทรเกาหลีที่กระทบกระเทือนผลประโยชน์ด้านความมั่นคงและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนภายหลัง

การขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากสงครามเกาหลีแสดงถึงปัญหาของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้านการเมืองและความมั่นคง จากความอ่อนแอของทหารและอาสาสมัครจำนวนมากที่เป็นกำลังพล ความล่าช้าของอาวุธยุทโธปกรณ์ นับเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญสำหรับการป้องกันประเทศและการขยายอำนาจ ที่สำคัญ จากการก่อวินาศกรรมของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง นับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งเน้นการพัฒนากำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ ยุทธปัจจัย นำไปสู่การพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์สำเร็จลุล่วงใน ค.ศ. 1964 และกำหนดให้ทหารเป็นหนึ่งในสี่ของนโยบายสี่ทันสมัย (Four Modernization) ที่ประกอบด้วย การทหาร เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนปรับเปลี่ยนการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวคิดสังคมนิยมแบบตลาดนับตั้งแต่ ค.ศ. 1978 ด้านเศรษฐกิจ ความสำคัญจากการเป็นแหล่งทรัพยากรจำนวนมาก ที่สำคัญ คือ เหล็ก ถ่านหิน และพลังงาน ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Zhou, 2015) นับเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ต้องส่งกำลังช่วยเหลือเกาหลีเหนือจนสงครามยุติลง การปรับเปลี่ยนความสำคัญจากอุดมการณ์ทางการเมืองสู่ความสำคัญทางเศรษฐกิจจากนโยบายสี่ทันสมัยนับตั้งแต่ ค.ศ. 1978 เพิ่มการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจากหลากหลายแหล่ง และนับเป็นประโยชน์กับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน การขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากสงครามเกาฬนับเป็นประโยชน์จากความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน

ความเปลี่ยนแปลงจากการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ค.ศ. 1949 จนถึงสงครามเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1953 แสดงถึงการขยายอำนาจสอดคล้องกับแนวคิดของ ภัยพิบัติ พงนะลาวันธ์ (สัมภาษณ์, วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563) ที่ว่า นับตั้งแต่การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ค.ศ. 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนสามารถปกครองประเทศจากพรรคเดียวเริ่มจากการปฏิบัติการชนบทล้อมเมือง และขับไล่กองทัพก๊กมินตั๋งของเจียงไคเช็คออกจากจีนแผ่นดินใหญ่ ความตึงเครียดทางการเมืองถือกำเนิดพร้อมกันกับจุดเริ่มต้นของสงครามเย็นจาก ปัญหาคาบสมุทรเกาหลีที่กลายเป็นสงครามเกาหลีระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1953 ที่นับเป็นสงครามตัวแทนระหว่างโลกเสรีประชาธิปไตยที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำกับสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ร่วมมือกับสหภาพโซเวียตสนับสนุนการรบของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีหรือเกาหลีเหนือ

ดังนั้น ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ค.ศ. 1949 นำมาสู่ความพยายามขยายอำนาจของรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนให้ครอบคลุมทั้งประเทศ ภายหลังจากที่รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งส่วนใหญ่อพยพเคลื่อนย้ายไปด้านตะวันออกสู่ไต้หวัน ทำให้ต้องเผชิญกับกองกำลังและกองทัพที่หลงเหลือของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ที่สำคัญ คือ กองพันที่ 5 ของกองพล 93 ที่ประจำที่มณฑลยูนนาน การรุกไล่ของรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์จีนทำให้กองพล 93 อพยพเข้าสู่ชายแดนสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน-พม่า และเคลื่อนตัวเข้าไปในพม่า และชายแดนไทย-พม่า ก่อให้เกิดปัญหาอย่างกว้างขวาง การปฏิบัติทางการทหารและการทูตของสาธารณรัฐประชาชนจีน พม่า ไทย สหประชาชาติ หรืออื่นใด นำมาสู่การยุติปัญหาและทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนขยายอำนาจครอบคลุมพื้นที่การปกครอง แสดงถึงความขัดแย้งภายในที่ต่อเนื่องสู่ภายนอกประเทศ แตกต่างจากสงครามเกาหลีที่เป็นความขัดแย้งที่เป็นการเผชิญหน้าและสงครามนอกประเทศและสาธารณรัฐประชาชนจีนส่งกองกำลังสนับสนุน แสดงถึงการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีน ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ คือ ดุลแห่งอำนาจ แสดงถึง สงครามเย็นแผ่ขยายมาถึงเอเชียแตกต่างจากเดิมที่แต่เดิมจำกัดเฉพาะยุโรปเพราะเป็นการเผชิญหน้าทางการทหารภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ครั้งแรก นอกยุโรป ที่สำคัญ คือ ระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้มีการประนามสาธารณรัฐประชาชนจีนว่ามีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ต้องการขยายอำนาจและอิทธิพลทางการเมือง ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อเนื่องเรื่อยมา และนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีนภายหลัง

การอภิปรายผล

การแผ่ขยายอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์จีนไปทั่วประเทศนำไปสู่การสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ค.ศ. 1949 นับเป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองระบอบเผด็จการเบ็ดเสร็จนิยมและระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ที่สำคัญ นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายด้านความมั่นคงที่มุ่งเน้นความมั่นคงภายใน ปรากฏจากศตวรรษที่รุกราน สอดคล้องกับแนวคิดสังคมนิยม (ซูเกียรติ พนัสพรประสิทธิ์, 2546, หน้า 161-162; ประภัสสร เทพชาตรี, 2537, (อัดสำเนา); ประภัสสร เทพชาตรี, 2541, หน้า 17-26; สมพงษ์ ชูมาก, 2542, หน้า 17-22) ที่ว่ามุ่งเน้นการรักษาสถียรภาพและจัดระเบียบภายในรัฐที่สำคัญเป็นลำดับแรก นำไปสู่การจัดการรุกและขับไล่กองกำลังของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งออกนอกประเทศ นำไปสู่การคิดตั้งฐานที่มั่นบริเวณชายแดนสาธารณรัฐประชาชนจีน-พม่า และกลายเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน-พม่า-ไทย ภายหลัง

การขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์ด้านการเมืองและเศรษฐกิจจากปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์นำไปสู่การเข้าร่วมกับสงครามเกาหลีภายหลังจากที่กองกำลังสหประชาชาติที่มีสหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตรรุกรานได้ กองทัพรัฐบาลเกาหลีเหนือจนพ่ายอย่างถาวร ทำให้รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนตัดสินใจส่งกองทัพเข้าตอบโต้ เพราะกำลังเผชิญกับศัตรูรุกรานหรือภัยคุกคามอำนาจอธิปไตยของสาธารณรัฐประชาชนจีนทำให้ทหารนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดภูมิรัฐศาสตร์ของเฟรดิช รัตเชล (สมบัติ จันทรวงศ์, 2541, หน้า 638) ที่ว่ารัฐเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตทำให้เน้นความเจริญเติบโตของรัฐจากการขยายตัวหรือการแผ่ขยายอำนาจออกอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

บทความเรื่องการขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน จากปัญหาของพล 93 ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และสงครามเกาหลี มาจากการวิจัยเรื่องการขยายอำนาจของสาธารณรัฐประชาชนจีนสมัยสีจิ้นผิง นำไปสู่ข้อเสนอแนะที่สำคัญแบ่งเป็นสองส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ที่สำคัญ คือ ความเปลี่ยนแปลงการขยายอำนาจของจีนแต่ละช่วงเวลาหรือยุคสมัยมาจากปัจจัย บริบท และสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวข้อง นับเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการปรับเปลี่ยนนับจากอดีตที่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้ศึกษาเรียนรู้เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติมากที่สุด และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปที่สำคัญ คือ การขยายอำนาจของจีนช่วงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความต่อเนื่อง มีความเปลี่ยนแปลง มีการปรับเปลี่ยนและมีการปรับตัว จากปัจจัย บริบท และสภาพแวดล้อม นำมาสู่กรณีศึกษาที่สำคัญหลายกรณี นับเป็นสาเหตุสำคัญสำหรับการเพิ่มพูนความรู้ความคิดทางวิชาการ เพื่อนำมาสู่การพรรณนา อธิบาย วิเคราะห์ และสังเคราะห์ จากความเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องจากกรณีศึกษาที่สำคัญหลายกรณี สหภาพโซเวียต ทิเบต แคชเมียร์ พม่า และทะเลจีนใต้ นับเป็นตัวอย่างของกรณีศึกษาที่สำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- จุลชีพ ชินวรรณ. (2529). หน้าที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน. *เอกสารการสอนชุดวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2539). หน้าที่ 3 จีนกับการเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย. *เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2548). หน้าที่ 7 การเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีน. *เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ชูเกียรติ พันัสพรประสิทธิ์. (2546). หน่วยที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักพื้นฐานทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 9-15*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยโชค จุลศิริวงศ์. (2540). ตอนที่ 14.4 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า หน่วยที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศโลกที่สาม. *เอกสารการสอนชุดวิชาความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศ หน่วยที่ 9-15*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ถนอม อานามวัฒน์. (2521). *ประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบันของเอเชีย*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์จำกัด.
- นันทวี จันทราทิพย์. (2533). *เอกสารการบรรยายวิชา ร 273 การเมืองระหว่างประเทศ ภาคการศึกษาที่ 1*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภัสสร เทพชาตรี. (2537). *โลกาภิวัตน์ศาสตร์ (Global Policy Science): มหกระบวนทัศน์ใหม่ของการศึกษาและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ*. (อัดสำเนา). ม.ป.ท.
- _____. (2541). *การศึกษาความมั่นคงระหว่างประเทศ: การศึกษาโลกาภิวัตน์ศาสตร์*. (อัดสำเนา). ม.ป.ท.
- โรม บุนนาค. (2559). กองพล 93 ก็กินตั้ง ตกค้างจนรากงอกในไทย สละชีพเพื่อสัญชาติ. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com> > ... > เรื่องเก่า เล่าสนุก. 13 มกราคม 2564.
- สมบัติ จันทรวงศ์. (2541). หน่วยที่ 13 แนวทางอื่นในการศึกษารัฐศาสตร์. *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ หน่วยที่ 9-15*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมพงษ์ ชูมาก. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคปัจจุบัน (ทศวรรษ 1990 และแนวโน้ม)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Butwell, Richard. (1963). *U Nu of Burma*. Stanford, California: Stanford University Press.
- Kuomintang Aggression Against Burma*. (1953). Union of Burma: A Publication of the Ministry of Information of the Government of the Union of Burma.
- Zhou, Bangning. (2015). Explaining China Intervention in the Korean War in 1950. *Interstate – Journal of International Affairs*, 2014/2015(1), 1. Available from <http://www.inquiriesjournal.com/Articles>. June 20th, 2021.